

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL DIECEZEI DE GHERLA.

CU UN ADAOS NEOFICIAL.

Abonamentul pe un an 30 Lei. Apare de 2 ori pe lună. Inserțiuni se primesc după învoială.

Partea oficială.

HIROTONIRE.

Clericii absolvenți: *Cionte Romul*, *Ciurdărean Emil*, *Găvrilaș Gavrilă*, *Papp Vasile* (profesor al școlii norm. diecezane de învățători), și *Vlad Eugen* în 25 l. c. au fost hirotoniți întru ipodiaconi și diaconi, iar în 27 l. c. întru preoți.

Din șed. cons. 25 Sept. 1923.

Nr. 4034.

NUMIRI.

Onoratul *Romul Cionte* preot nou hirotonit este numit administrator local la parohia *Chiuzbaia* (D. Băii Sprie).

Din șed. cons. 25 Sept. 1923.

Nr. 404.

Onoratul *Emil Ciurdărean* preot nou hirotonit este numit administrator local la parohia *Pria* (D. Crasnei).

Din șed. cons. 25 Sept. 1923.

Nr. 4049.

Onoratul *Gavrilă Găvrilaș* preot nou hirotonit este numit administrator local la parohia *Saraseu* (D. Sighețului).

Din șed. cons. 25 Sept. 1923.

Nr. 4048.

Onoratul *Eugen Vlad* preot nou hirotonit este numit administrator local la parohia *Boicoel* (D. Ieud).

Din șed. cons. 25 Sept. 1923.

Nr. 4046.

Sesiunile parohiale, cantorale și învățătoresți să fie cât se poate mai aproape de comună.

Onorata Direcțiune generală pentru Reforma agrară Cluj, cu data 9 August

1923. Nr. 9661 a dat Consilierilor agricoli următorul ordin circular:

„Primum numeroase plângeri din partea preoților prin care arată, că sesiunile parohiale, cantorale și învățătoresți, care se înființează, sau se completează, sunt la distanțe prea mari de comune și pentru cultivarea lor sunt obligați a pierde zile întregi, neputând astfel să-și îndeplinească îndeajuns misiunea lor de educatori ai poporului.

Pentru a-se îndrepta aceasta stare de lucruri, sunteți rugat a lua măsuri imediate, ca sesiunile parohiale, cantorale și învățătoresți nou înființate, să se designeze — întrucât împregiurările permit — cât mai aproape de reședințele beneficiarilor, iar în cele ce privește sesiunile existente, cari se află la distanțe prea mari de comune, la cererea părții interesate, ne veți înainta propuneri concrete, pentru a-se supune Domnului Ministru aprobarea schimbului acestora, cu alte terenuri, din cele expropriate și aflătoare în apropierea comunei“.

Acest ordin se comunică Veneratului Cler spre știre și conformare.

Gherla, la 26 Septemvrie 1923.

Nr. 3892.

CONCURS

la post de profesor de religie.

Postul de profesor de religie de la școala civilă de fete și școlile primare de stat din Gherla se curentează cu termenul 1. Noemvrie 1923.

Din șed. cons. 25 Sept. 1923.

Nr. 3931.

Doritorii de a dobândi acest post să-și înțeze rugămintele lor la acest Ordinatăle episcopesc în



termenul concursual, provăzute cu următoarele documente:

- 1) absolutor teologic.
- 2) certificat despre depunerea examenului special de profesor de religie, precum și despre examenul pedagogic; — fără aceste documente numirea se face numai de suplinitor.
- 3) certificat de serviciu preoțesc ori catihetic.
- 4) certificat de conduită.
- 5) informațiune familială.
- 6) extras din ziarul școlar de prelegere din anul școlastic 1922/23 despre catehizare.
- 7) extras din protocolul predicilor de pe anul 1922.

Documentele de sub 3, 4, 6 și 7 vor fi eliberate ori autenticate de către oficiul nemijlocit superior al recurentului.

Colectă pentru biserica din Nănești.

Biserica din Nănești (D. Izei) este aproape ruinată, așa că credincioșii de acolo, dacă nu vor putea repara urgent biserica lor, vor rămâna fără locaș dumnezeiesc. Ei din partea lor fac toate eforturile și jertfele pentru sfânta biserică; fiind însă ei cea mai săracă populație a Maramureșului, între împrejurările de azi pot să facă foarte puțin. Apelează la mila creștinească a credincioșilor, ca să-i ajute în numele Domnului, pentru a cărui locaș se cere obolul lor.

Indemnăm și Noi cu toată căldura Onorat Frațiiile Voastre, ca publicând aceste poporului credincios, să faceți tot posibilul pentru realizarea sumelor de ajutor cât de mari, cari se vor trimite oficiului parohial din Nănești (p. Sighetul Marmației), făcându-se totodată raport și Ordinariatului.

Din șed. cons. 8 Sept. 1923.

Nr. 3790.



Neecrolog.

Cu durere facem cunoscut Venerabilului Cler, că Onoratul *Alexandru c. Bodea* preot în Rogoz (D. Lăpușului) în ziua de 23 August a. c. a trecut la cele vecinice, în anul 62 al vieții și 35 al preoției sale.

Onorat Frațiiile Voastre să aduceți la altarul Domnului rugăciunile pii îndatinate pentru repausul sufletului adormitului în Hristos Frate.

Din șed. cons. 8 Septembrie 1923.

Nr. 3798.

Episcop Dr. Iuliu Hossu.

Partea neoficială.

Primatul Papei și Mineiul.

(Spicuirii)

de Iosif Demian protopopon. în Firiza.

Este cunoscut contrastul foarte mare dintre învățătura teologilor ortodoksi neuniți și textele clasice ale Mineiului cu privire la primatul Papei. Observ, că toate citatele de mai jos le ieau din ediția tipărită la 1910 în București cu aprobarea sfântului Sinod.

Teologii susnumiți trag la îndoială, că cuvintele dela Mat. Cap. XVI: „Pe aceasta piatră voi zidi Biserica mea” s'ar referi la sf. Petru, ci se încearcă a le interpreta exclusiv despre persoana Mântuitorului, însă Mineiul le răspunde cântând despre sf. Petru: „Tu după vrednicie piatră te-ai numit când credința — Bisericeii neclătită Domnul o-a

întărit, și pe tine mai mare păstor oilor celor cuvântătoare te-a pus”¹⁾.

Urmând lui Gulielm dascalul lui Ioan Vicliff, luteranului Velenus și făimosului Illyricus²⁾ neagă mulți dintre teologii neuniți de azi, că Petru ar fi fost cândva în Roma, cu atât mai puțin admit, că ar fi fost episcop acolo. Iarăș le răspunde cântarea Mineiului făcută pe baza Tradițiunii Apostolice: — „Romei celei mai mari decât alte cetăți tu ai fost întâiu episcop și slava și lauda, și Bisericeii întărire Petre și porțile iadului nu o vor birui pe ea cu adevărat, precum Hristos mainainte a zis”³⁾.

¹⁾ Vezi Mineiul luni 29 Ia Hvalite stihira a 3-a. Ediția din București an. 1910.

²⁾ Vezi la Robertus Bellarmin De controversiis. De Rom. Pontifice Liber II. C. 1.

³⁾ 30 Iunie, Hvalite st. 1.

Amăsurat principiilor stabilite de marii teologi ai ortodoxiei neunite ca Nil Tesaloniceanul, Michael Anchiali, Teodor Balsamon, Doxapatrios și Blas-taris, neagă apoi în de obște primatul papei — toți teologii neuniți — pe cum se exprimă — dâșii: „ori ce și ori cum să fie fost cu prerogativa sf. Petru“.

Aici voiu releva unele locuri — puțin cunoscute — din Mineiu, cari ni-l presintă pe papa, ca temelia, cârmaciul și păstorul Bisericii întregi.

La 23 Iunie se face amintire despre sf. martiră Agripina, despre carea Sinaxariul zilei zice: „Această sfântă era născută și crescută în vestita cetate a Romei“. In Canonul sfintei făcut de Teofan, Peasna 1. Trop. 3. așa este lăudată: „Cu adevărat mai luminat decât soarele ai răsărit *la întărirea Bisericii lui Hristos*, și cu razele nevoințelor și ale minunilor tale, Muceniță, — a-i luminat marginile lumei“⁴⁾

Aici se numește Roma unde s'a născut Agripina: „*întărirea Bisericii lui Hristos*“. Din carea alta pricină dacă nu pentru că Hristos pe Petru — (și pe urmașii lui) a dat de întărire Bisericii sale. (Lc. 22, 31, 32) Poate-se oare o mărturisire mai limpede despre aceea, că în Roma se află piatra pe carea Mântuitorul și-a zidit Biserica?

Tot așa grăește Mineiul și la 1. Iulie despre ss. Cosma și Damian, cari s'au muncit în Roma, în canonul făcut de Iosif hymnograful, Peasna 6-a Slava: „Ca două stele străluciți *la întărirea Bisericii lui Hristos*, și cu bună credință o luminați — pe dânsa cu razele tămauirilor, lucrătorilor de minuni cei cu nume mare“.

La Februarie 20, pag. 210. citim între sinaxarele zilei următoarele: „Intru aceasta zi pomenirea celui dintru sfinți părintelui nostru Agaton Papă al Romei. — Stih.: „Agatone *cârmele Romei îndreptând, la limanurile celea în-tălegătoare corabia erai întorcând*“.

In toată arheologia creștină și în simbolica părinților sub „corabie“ pre-tutindenea se înțalege Biserica uni-versală.

Este de ajuns să amintesc aici din arheologie vestita candilă de aramă din muzeul familiei Medici, relicvie din veacul al 3-lea ori cel mult al 5-lea, pe carea este zugrăvită și gravată Bise-rica ca o corabie și sf. Petru, ca câr-maciul îndreptând corabia, iar sf. Pavel propovăduind de pe corabie.⁵⁾

Pentru părinți las să vorbească Tertullian: „*Navicula illa figuram Ecclesiae praefererat, quod in mari, id est saeculo, fluctibus, id est persecu-tionibus et tentationibus inquietetur.*“⁶⁾ Este evident deci, că Mineiul în locul acesta învață, că papa este cârmaciul întregii Biserici.

La 17 Noemvrie între sinaxarele din Mineiu aparținătoare acestei zile, la pag. 256 citim: „Intru aceasta zi pomenirea părintelui nostru cuviosului și mărturisitorului Lazar zugravul... Acest sfânt... după ce se făcu preot, a dat război în potriua tuturor eresurilor... ci și la Roma cea veche a fost trimis *ca să ajute părințăștile și apostoleștile dogme*, cărora le da război luptătorii de icoane. *Și întorcându-se dela Roma la Constantinopol cu mare încuviințare*, iarăși a fost trimis la Roma pentru aceleași pricini“.

Pentru ce aceasta alergare la Roma în contra dușmanilor credinței? De ce nu s'a dus la Patriarhii răsăritului? De ce n'a apelat la sinoadele arhieriei-lor din Orient?

De unde are Roma așa deosebită putere „să ajute părințăștile și apostoleștile dogme“?

Cum, și cine putu să dea *»mare încuviințare«* în materia credinței?

Da, toate acestea le-a căutat și aflat s. Lazar zugravul în Roma, pentru că

⁵⁾ Cfr. Franciscus Ant. Zaccaria: De christianis inscriptionibus — Dissertatio. Migne Theol. Cursus Compl. Tom. V. pag. 343.

⁶⁾ Liber de Baptismo, Cap. 12.

⁴⁾ Vezi Mineiul 1. Iunie, ziua 23.

acolo locuia acela căruia în persoana lui Petru i-a zis Mântuitorul: „Paște melușei mei, paște oile mele“.

Acolo era, este și va fi — păstorul păstorilor și părintele părinților!

Aș putea continua cu dovezile într'un volum întreg din slujbele ss. Silvestru, Leon, Martin etc. papi ai Romei și din alte locuri ale Mineiului. Se poate dovedi din Mineiu chiar și dogma infalibilității Pontificelui Roman.

Ca închiere de astadată adaug din Mineiul lunei lui Noemvrie, pag. 75 a ediției citate, modul cum începe Mineiul satorirea succesiunii Pontificilor Romani dela sf. Petru: „*Iară Lin după Petru Verhovnicul a stat episcop Romei cei mari*“.

Confrontându-le acestea toate cu învățătura teologilor neuniți și cu credința Bisericii ortodoxe neunite de azi, vedem cu ochii și pipăim cu mâinile rana sângerătoare, prin care Biserica aceasta este ruptă prin cerbicia sa de Biserica veche grecească, de Biserica ss. Părinți, de Biserica carea a alcătuit Mineiul și carea Biserica veche era într'adevăr *ortodoxă* (dreptcredincioasă) — zidită pe Petru și unită cu Petru.

Cateheze practice.

Ora 3-a.

Despre preasfânta Treime.

(Urmare).

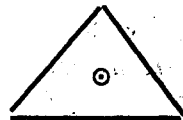
Despre preasfânta Treime trebuie să grăim la copii și în anul cel dintâi, parte pentru aceea, ca să cunoască copilul de cu bună vreme acest adevăr de căpetenie al credinții noastre, care să-i rămână în minte, și dacă nu ar mai umbla la școală; de altă parte pentru ca să putem explica însemnătatea facerii sămnuului sfinteii Cruci. — Nu e de explicat însă pe larg, nu e de pomenit despre botezul Domnului N. Is. Hr. și despre însemnătatea aceluia, căci copiii din clasa I. nu au nici idee despre botez, ci pe scurt și de tot în general e de predat esența lucrului. În chipul acesta și copiii cei mici ușor învață acest adevăr de credință, ajutându-se credința, prin darul vărsat în botez..

Voiu indica deschiliniți materialul — de desvoltat pentru cei din clasa III. până chiar

și la cei din clasa VI. — în care se arată mai pe larg și mai lămurit unitatea dumnezească în treimea persoanelor... Aceasta o fac aici — fiindcă nu se poate ști — când va apărea volum deosebit — de prelegeri catehetice pentru cei din clasele III—IV.

Nex. Scop. Iubiți copii! Până acum v'am spus multe lucruri frumoase despre Dumnezeu, Tatăl nostru cel ceresc, astăzi vom merge mai departe și tot despre bunul Dumnezeu, vă voiu grăi. Fiți cu băgare de samă, fiți atenți, ședeți frumos, nu vă mișcați de loc, fiți cu luare aminte.

Espunere. Desvoltare. 1. Numai un Dumnezeu este. Câți suntem noi în școală? Cam 30, 40, 50 de înși, — 50 persoane... (La cei din cl. III—VI. se explică conceptul persoanei; fiecare om este o persoană, pentru că fiecare om are minte și voință slobodă, și câți oameni sunt, atâtea sunt și mințile lor și voințele, și de aceea atâtea persoane... Și îngerii sunt persoane, pentru că au minte și voință slobodă; câți îngeri, atâtea persoane... Noi avem fire sau natură omenească, așadară suntem *persoane omenești*, îngerii au fire îngerească, așadară sunt *persoane îngerești*... Dumnezeu are fire dumnezească, și de aceea Dumnezeu are persoană dumnezească... Inșă bine trebuie să ne înșămnam că fiecare om are numai o persoană, fiecare înger o persoană, dar într'un singur Dumnezeu sunt trei persoane — deschilinite una de alta... Apoi câți oameni și câți copii mai sunt afară de noi cei din școală. Dar oare sunt și Dumnezeu așa de mulți? Nu sunt, pentru că *numai un Dumnezeu este*. Ziceți, cu toți: numai un Dumnezeu este... Incă odată... Da, oameni sunt mulți, dar Dumnezeu este singur numai unul — 2: **Trei persoane.** — Acum știți voi ce zicem despre acest singur Dumnezeu? Zicem că *într'un singur Dumnezeu sunt trei persoane sau fețe dumnezești*. — Uitați-vă la tablă, vă desemnez un ochiu — și lângă el frag trei linii:



Ochiul inchipuește pe însuș bunul Dumnezeu, carele vede toate, ne vede pe toți; liniile cele trei — asemenea de lungi, pe cari lă-am tras în jurul ochiului, înșamnă cele trei persoane dumnezești.

(Va urma).

Pentru partea neoficială răspunde: **Iosif Sângorogean**